

Universitätsbibliothek Wuppertal

Mavricii Havptii opvscvla

Haupt, Moriz

Lipsiae, 1875

VIII

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5425](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5425)

verbum *μαραινειν* non videtur fuisse iteraturus, multo autem magis aliorum versuum carminibus Theocriteis similiter admistorum comparatione firmari potest. ut unum exemplum proferam carm. 8, 76 ss. haec leguntur in codicibus,

Ἄδει' ἃ φωνὰ τὰς πόρτιος, ἀδὸ τὸ πνεῦμα.

Ἄδὸ δὲ χά μόςχος γαρούεται, ἀδὸ δὲ χά βῶς.

Ἄδὸ δὲ τῷ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον αἰθριοκοιτῆν.

paulo accuratius attendentem offendet quod nominativos *ἀδεῖα* et *ἀδὸ* interrumpit subiecti mutatio: nam in tali epanaphora aequalia omnia et quam accuratissime quasi coagmentata requirimus: quanquam multo minor haec aequalitatis perturbatio est quam quae removenda esse mihi videbatur ex carmine 23. atqui versus ille Ἄδὸ δὲ χά μόςχος γαρούεται, ἀδὸ δὲ χά βῶς cum etiam amoebaei carminis concinnitatem accessione sua pervertat, quin ex carmine 9 (v. 7) propter similitudinem orationis huc illatus sit dudum nemo dubitat. possum complura addere, sed haec quoque in aliud tempus differo.

VIII

Nam cum satis longo itinere per aridas quaestiones et quasi syrtes quasdam grammaticas ad virides bucolicae poesis Graecae silvas delatus sim, ne commorantem me amoenitas earum diutius retineat, redeo tandem ad Catullum, a quo initium feci huius libelli et in quo scribere desinam. ut autem molesto disputationis anfractu hic saltem mihi caveam neque iterum lectores defatigem, seligam duos eius versus de quibus breviter dici potest.

Carminis igitur 64 versu 37 (p. 43, 44) probata Pontani emendatione Lachmannus sic scripsit rectissime,

Pharsalum coeunt, Pharsalia tecta frequentant.

sunt qui recte factum negent et *Pharsaliam*, quod in codicibus
68 legitur, defensissent, synizesin praetendentes quam in deliciis
habent, parabile scilicet ubique auxilium. verum in diiudicando
synizesis usu multa reputanda sunt, sonus, causae, tempora, car-
minis genus, consuetudo poetarum, tum hoc diligenter caven-
dum est, ne surdos fuisse existimemus poetas Graecos et Latinos
aut caecos ad invenienda ea quae in promptu erant. itaque etsi
saepe iudicium a probabilitate pendeat, tamen multa nihilo mi-
nus certa erunt a quibus abhorrebunt qui codicibus in servitu-

tem addicti sunt. veluti mirabile esset si Catullus hic, ubi urbis nomine uti et debebat et commodissime poterat, regionis nomine et orationem depravasset et versum inscienter conformasset: offendit enim *Pharsaliam* illud, sive ad synizesin confugas, sive quattuor esse putes insolenti mensura syllabas. sed defendit hoc Isaacus Vossius versu quodam Calpurnii: quod quo iure fecerit age considerate. leguntur apud Calpurnium haec 4, 97 ss.

*Aspicias ut virides audito Caesare silvae
Conticeant? memini quamvis urgente procella
Sic nemus immotis subito requiescere ramis,
Et dixi, deus hinc, certe deus expulit Euros:
Nec mora, Pharsaliae soluerunt sibila cannae.*

haec intellegi nequeunt, quicquid moliantur interpretes: illud enim nimis ineptum est quod Sarpus Lucani carmen tangi somniavit. quid scripserit Calpurnius satis manifestum est si contuleris proximos versus,

*Aspicias ut teneros subitus vigor excitet agnos
Utque superfuso magis ubera lacte graventur
Et nuper tonsis exundent vellera fetis?
Hoc ego iam, memini, semel hac in valle notavi
Et venisse Palen pecoris dixisse magistros.*

itaque intellegebam hoc dedisse Calpurnium,

Nec mora, Parrhasiae sonuerunt sibila cannae,

recordabarque Vergilium Aen. 8, 343 s. dixisse *Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei* et Nonnum 23, 451 s., Αἰγείοις δὲ πόδεςσι διέτρεχε Παρράσιος Πάν, Ἄκρα γαληναίοιο διαστελγῶν ποταμοῖο, 32, 277 Πρεσβυγενῆς φύξιλις ἐχάζετο Παρράσιος Πάν. postquam autem cum Wernsdorfiano exemplari, quo solo usus fueram, alia comparavi, vidi eandem emendationem dudum protulisse Nicolaum Heinsium. quare ne nullam habeat utilitatem quod Calpurnii mentionem feci, duos alios ex⁶⁹ illis carminibus versus hac occasione data emendabo. in carmine 6, v. 42 s., Calpurnius cervum cum describit, haec subiungit, si codicibus credimus,

Cornua subtiles ramosaque tempora molles

Implicuere rosae:

scripsisse videtur

Cornua sutilibus ramosaque tempora nodis

Implicuere rosae.

in ecloga autem 9, v. 53 s., postquam carmen Idae pueri retulerat poeta, alterius pueri Alconis carmen praeparat. sed ineptum est quod in libris legitur,

Haec Idas calamis. tu quae responderit Alcon

Versu, Phoebe, refer: sunt aurea carmina Phoebo.

scribendum est, ut mihi quidem videtur, *sunt curae carmina Phoebo.* nam praeclara esse Apollinis carmina praeter rem diceret poeta, apte autem loquitur cum ab Apolline, carminum auctore et omnis poesis praeside, petit ut quid Alcon cecinerit referat.

Itaque Pharsaliam ex carmine Catulli Pontanus recte removit. sed alius eiusdem carminis versus turpibus vitiis laborat. narantur ibi haec inde a versu 285 (p. 51, 22 ss.),

Confestim Penios adest, viridantia Tempe,

Tempe, quae silvae cingunt super impendentes,

Minosim linquens doris celebranda choreis.

mendosa vocabula multi conati sunt corrigere, sed ut neque verum invenirent neque refellere eos opus sit. ex me siquis quaerat quibusnam Peneus Tempe choreis celebranda reliquerit, respondeo Nymphis. *Minosim* igitur illud suspicor esse *Naiasin*. nam Graecis eius modi dativis cur Propertium et Ovidium primos usos esse credam nullam video esse causam. similiter Bernardinus Realinus scribendum esse coniecit *Naiadum linquens claris celebranda choreis*. sed genitivus casus a codicum litteris longius distat, ad orationem minus aptus est quam dativus: deinde de claris choreis sermo hic esse potest nullus. fuerunt qui doris choreis significari putarent Dorica veste saltantes iuberentque nos recordari quam saepe nomina propria adiectivorum significationem haberent. crederem, si nossem aliquos Doros: novi tantum Doros vel Dorienses, qui a Doro gentem et
70 nomen ducunt. est igitur¹ mendosum istud *doris*. mihi quotiescunque de hoc versu cogitavi unum semper occurrit vocabulum et simplicissimum et aptissimum, idque restituo litteris istis *doris* paene non mutatis, sed additis tantum una integra et altera dimidia. hoc enim scripsisse Catullum existimo,

Naiasin linquens pulcris celebranda choreis.)*

*) [Pro pulcris edidit Hauptius Lachmannianum crebris.]